

DEBRECZENI ELLENŐR

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva
vagy vidékre postán
küldve!

Égész évre 10 ft — kr
Félévre 5 ft —
Negyedévre 2 ft 50
Egy hónapra 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábos patissor egy-
szeri beiktatásért 5 kr. —
Bélyegdíj minden hirdeté-
sért külön 30 kr. — Nyit-
tér 4 hasábos patissorért
20 kr.

Szerkesztőség
és
kiadó hivatal
Piacz. Simonffy-ház a vá-
rosházával szemben.

Ide intézendők a lap szel-
lemét illető minden
közlemény, valamint az
előfizetési pénzek, a ki-
adás körüli panaszok és a
hirdetmények. Bérmentet-
len levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el.

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Kedd, márcz. 20.

56. szám.

Budapest. 1883. márcz. 18.

A középiskolai törvényjavaslatnak általános tárgyalása — mely annak imponans többségű elfogadásával végződött, — a magyar állameszme állami souverainitás nagy és öröndetes győzelmét jelenti a régi kezdetleges, felekezeti és nemzetiségileg szétforgácsolt közállapotok hagyományára felett.

Oly nagy eredmény ez, oly beláthatatlan horderejű, hogy e mellett maga a vita tárgyának a középiskolai törvényjavaslatnak fontossága is majdnem vesztetve látszik jelentőségéből. Legyen e törvény akármilyen, jó vagy javítást igénylő, az mind alárendelt jelentőségű azon erkölcsi indokokkal szemben, melyek e vita folyamán felszínre küzdöttek magukat. Láthatóvá lett azon óriási haladás, melyet az állameszme, maga az állam tett a kormány s nem kevésbé az országgyűlés kebelében. — Azon naptól fogva, midőn Magyarország a dualistikus alapú önálló nemzeti és politikai életre megalakult, a magyar államnak lépésről lépésre kellett kiküzdenie egy több száz éves történet anarchiájával szemben létezésé feltételeit.

A régi Magyarország, a maga széles önkormányzatu megyei rendszerével, felekezeti tagozottságával, nemzetiségi különlegességeivel, törvénykezési és közgazgatási helytelenségeivel állam épen nem volt, s az államnak ez tartalmával, se formájával nem birt. Ez állapot az 1848-iki átalakulás, vagy épen nem, vagy csak lényegtelenül változtatott. A parlamentarismus ily viszonyok közt e tarka ellentéteket csak elmergesítette, de ki egyeztetni képes nem volt. De mily tevékenységet is fejthetne ki egy országgyűlés, mely az állam minden tényleges intézményétől elválasztva van? A kormány pedig, mely 1867-ben uralomra lépett, nem rendelkezett az államhatalom egyetlen eszközével sem, csak a parlamenttel, azaz, hogy annak csak egyetlenegy pártjával. — Az államnak nem volt igazságügye, az a megyéké volt. Az

államnak nem volt közigazgatása, az is a megyéké volt. Az államnak nem volt közoktatásügye: az a felekezeteké volt. Az állam semmi végrehajtó közeggel sem birt akarata valószínűsítésére, mert a megyék az engedelmisséget megtagadhatták. Szóval a magyar állam csak papíron, fogalomban létezett, a valóságban azután kellett megalkotni.

Ez alkotás munkája, nagy, nehéz munka volt, de ma már szép eredményeiben gyönyörködhetünk. Ki ne emlékezik azon nagy küzdelmekre, melyekbe került az igazságszolgáltatásnak az állami hatalom a legelső jelenek államivá tétele? Hát a megyei reform, mely elengedhetlen volt, ha csak azt nem akartuk, hogy a magyar állam intenciói, a megyei apró érdekecskék, politikai pártocskák ellenállásán megtörjenek, mily küzdelembe került. S ki ne emlékeznék, hogy mily nagy zivatartokat keltett föl az államnak azon törekvése, hogy a népiszkolák ügyére némi befolyást nyerjen. S ki ne emlékeznék, hogy e küzdelmek zajában mily elemet képviselt a nemzetiségi protestációk és követelések folyton felhangzó larmája. Ha most már azon mult jelenségekkel összehasonlítjuk azon jeleket, melyek közt a most beveződött középiskolai vita lefolyt, ha megfontoljuk, hogy az állam mily imponáló erővel fejezte be ezen hadjáratát, ha vizsgáljuk azon számos nyilatkozatokat, melyek a modern állam kiváncsalmi iránti meleg érzésről s értelemről tanuskodnak, s még hozzá elgondoljuk, hogy ez eredmény a legmakacsabb két ellenféllel, a felekezeti szegely s a nemzetiségi szeparatizmussal szemben vívottat ki, akkor épen nem kétkelhetünk többé, hogy az állameszme az országban mindenfélé, még pedig gondolkodásban, érzésben egyaránt, rendkívül nagy előhaladásra tett, roppant hódítást gyakorolt.

S a ki még kétkelne a fölött, hogy a magyar nemzet létét csak a konszolidált magyar állam fonállása biztosíthatja, az okulhat a nemzetiségi szövívői által, e vita alatt tartott beszédek-

ből. Ki hihetné komolyan, hogy a szászok, románok, szerbek, az állam iskola felügyelői jogának megvalósításától kulturájukat féltik? Szó sincs róla. Hanem ösztönszerűleg érzik, hogy jogtalan aspirációik megvalósulásának csak egy szétszakgatott Magyarországot lehet kedvező talaj, s ez aspirációik tönkretetésére semmi sem lehet oly alkalmas, mint a magyar államnak egységes szervezete. Ok tehát mindig heves ellenzésben vannak valahányszor az állam természetes hatalmi körét szűkíteni akarja.

Hazafias protestáns felekezeteink, melyek autonómiajuk untalan féltésében a nemzetiségi szeparatizmusként önkénytelenül fegyvertársai lettek, épen a nemzetiségi magatartásból láthatjuk, hogy a magyar állam megszilárdulása a magyar nemzet közös java, s így arra hatni azt előmozdítani nemzeti hazafias kötelesség.

Országgyűlés.

— A képviselőház —

Budapest márcz. 19.

A képviselőház ma 10-óról 12 óráig tartó ülésében négy tárgyat intézett el. Mindenekelőtt az igazságügyi bizottság jelentése tárgyalatott a főrendiháznak az u z s o r a javaslatra vonatkozó módosítási tárgyában. Kőrösi Sándor előadó beszéde és idoköl beszéde után a ház vita nélkül elfogadta a bizottság véleményét. — Ezután a kérvények tárgyalatottak ezek is mind a kérvények bizottság véleménye szerint intéztettek el, kivéve Vaszprémmegye kérvényét, egy történelmi csarok felállítására iránt. Itt Fenyvesy Ferenc szólt föl melegen, minek következtében a ház „pártólag“ usított Trefort miniszterhez.

Most a közigazgatási bizottság jelentése került tárgyalás alá, a belügyminiszternek az élethosszúlag kinevezést s alkalmazást nem nyert megyei közbiztonsági volt közegek végkielégítése iránt tett intézkedéséről szóló előterjesztése tárgyában. Tibád Antal előadó röviden indokolván a bizottság jelentését, azt a ház vita nélkül elfogadta.

Végül az állami biztosítástigénybe vevő csekélyes jövedelmességű vasutakról szóló javaslat tárgyalatott s Hegedűs előadó indoköl beszéde után változatlanul és vita nélkül

elfogadtatott s közlekedési és pénzügyi bizottság szövegezésé szerint. Ezel az ülés véget ért.

A hajdumegyei néptanító gyűjtése a győri árvizkárosultak számára.

Folyó évi január hónapban Győrmegyében pusztított árviz alkalmával nagy kárt és romlást szenvedett Győr sz. kir. városi és győri vidéki népiszkolai tanítók segélyezésére f. é. február hó 2-án 145 tisz. a felhívásom folytán következő tanító urak küldötték be hozzájuk gyűjtéseiket:

1. Maklári Mór szováti ref. fiiskolai tanító ur f. évi február 9-én 14 frt 84 kr t.
2. Nagy Ferenc egyeki róm. kath. fiiskolai tanító ur f. évi február 11-én 3 frt t.
- Ezen két — 17 frt 84 kr t evő összeget f. évi február hó 13-án 195. 196. tisz. a. küdtem el hivatalosan Vargyas Endre győrmegyei kir. tanfelügyelőhöz, ki azt a „Néptanító Lapja“ februar 24-iki számában nyugtázta.
3. Szűcs János püspök-ladányi ref. fiiskolai tanító ur február 13-án 3 frt 90 kr t.
4. Tóth Mihály nánási fiiskolai tanító ur február 15-én 4 frt 5 kr t.
5. Sölyom Antal hősözörményi ref. fiiskolai tanító ur f. é. február hó 17-én 10 frt 65 kr t.

A három tanító ur 18 frt 60 kr t evő küldeményét f. évi február hó 19-én 200, 206, 213 tisz. a. küdöttem el hivatalosan Vargyas Endre győrmegyei kir. tanfelügyelő urhoz.

6. Rác Mihály szoboszlói ref. leányiskolai tanító ur küldött f. évi február hó 26-án 5 frt 12 kr t.
7. Simon Károly h-badházi ref. tanító ur f. márcz. hó 3-án küldött 9 frt 75 kr t. (ezen összeget a következők adták: Simon Károly 50 kr, Somogyi Antal 20 kr, N. N. 5 kr, Boko Antal 50 kr, Porcsalmi Soma 20 kr, Győrössi Mihály 20 kr, Timár Bálint 30 kr, Soós Gábor 30 kr, N. P. 50 kr, Sallay József 30 kr, Kiss Gábor 30 kr, Szabó Zsigmond 60 kr, Kálmán Sándor 50 kr, Makray Mihály 30 kr, Rhénes István 50 kr, N. N. 1 frt, T. P. puok 1 frt, Kovács Daniel 60 kr, N. N. 50 kr, Hadházi Péter 50 kr, B. J. Miklós 30 kr, N. K. 40 kr, Lichtmann Ignác 20 kr.)

Az utóbbi két ref. tanító ur 14 frt 87 kr küdeményét 15 frt 50 kora kiegeészítve, f. márcz. hó 7-én (valamint szinte a többiekét is, s e szerint a győri vidéki árvizkárosult tanítók részére háromban összesen 51 frt 94 kr t azon kéressel) küdtem el 244, 261, tisz. a. hivatalosan Vargyas Endre győrmegyei kir.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Ulrik.

(Ita: Gourdon Edé; francziából: Blauhorn Henriette.)
(Vége.)

Ami azon kis megaláthatatlan tárgy esetét illeti, gyakran titkos borzalommal gondoltam rá. A látszat dacára nem tudtam elbinni, hogy ez csupán képzeletem eredménye volt és azon meggyőződéssel maradtam, miszerint úgy van amint önként elbeszéltem és hogy egy ismeretlen anyagból gyurt valami ostoba „bikfiész“ keze által hajjított arczomba. Ezen a valóságbanemmesetre sem komoly kaland azt a jót eredményezte, hogy a bizalmatlan lettem. Megtanultam nem bizoni a jövőben és kétkelkedni magamban is.

Azóta megvallom, nem volt alkalmam ugy szeretni, mint azon este; az oly szerelem volt, mely erősen megvagyok róla győződve, h az on nőhöz lettem volna kötve, öt bálványommá, engem pedig vak, elvarázsolt és alázatos rabszolgájává tett volna. De most oly szerelmet érzek, aminőt most kívánnék, ha választanom szabadna. Valjon valóban van e világon szerelem, vagy pedig Isten csak azért öntötte belénk ezen érzelmeket, hogy a jelen szomorúságát a jövő boldogság fényével édesítse?

Már körülbelül egy évig voltam Párisban a nélkül, hogy jövőm érdekében valami határozatot hoztam volna. A Benedek szerzetbeni tanulmányaim után, kimondhatlan varázsszal birt rém e szabad élet. Azonban ne gondolja, hogy időmet télelenség és teközlással töltöttem. Világot látni, tanulni, könyvtárakba temetve magamat erősödtem és az önk irodalmában az által tökéletesbitem magamat, hogy estém egy részét Théâtre Françaisban töltöttem. Boldog voltam, ha valami szép verset érzéssel hal-

lottam előadni és a meghatottság még könnyeket is csalt ki szememből, ha épen azon pontokat tapsolták leginkább, — melyek nekem is legjobban tetszettek. — Szellemem és a közönség összhangzata meggyőződöttem, hogy érzem azon nyelv szépségét, melyet beszélni hallok és ez egész büszkévé tett.

E miatt önszeretetem egy napon tökéletes elégtételt akart magának adni döntő bizonyítékok által. Este „Ruy-Blas“-t adták, ez egy új dráma volt, melyet még nem ismerek. Megvettem a darabot és az előadás előtt figyelme sen átolvastam, miatt néhány pontot vagy verset, mely legnagyobb hatással volt réám, megjegyeztem.

A függöny felvonásakor már felvoltam fegyverkezve, az az a zenekari támlásszékben ültem a könyvvel kezembe, nyitott föl és figyelmes észszel. Akkor a remek művek és regények közti küzdelem volt. Hugó Victorinak egy új műve feltűnést keltett; ez a közönséget két ellenkező véleményre osztotta, az egyik bámulatosnak, a másik pedig utalatosnak találta. E rokon és ellenszenvek gyakran larmával nyilvántattak a teremben, az egyik tapsolt, a másik fátýított, az egyik kedvezően beszélt, hol az egyikhez, hol a másikhoz, a másik szitkozódott a földszintől egész a zenekarig és két szomszéd a háját huzta egymásnak. Azon este, melyről beszélek békés előadás volt. A költő párja imponzásabb többséggel birt, mint az ellenpártja, azért nem mertek hangosan ellenmondani, hanem halk mozgással adták a többieknek elégedetlenségüket tudtára. Ez elég volt arra nézve, hogy megmutassák, miszerint itt vannak, de a darab folyamát azért nem zavarták meg. Közvetlen az előadás előtt oly nagy tömeg volt már, hogy a zenekar alig birt játszani. Amint a függönyt felhúzták, azonnal helyre állt a mely csend. Eszre lehetett venni, hogy inkább bírálni mint szórakozni jöttek ide.

A költő diadala tökéletes volt. Már az első felvonás felébesztette a közönségben az érdeklöttséget és a költömeny szépsége egészen elbájolta öt. A második felvonásnál már csak gyengén ármánykodott az ármány; a harmadiknál volt valami botrány nélkül moraj és elkülöztett rikácsolás, azonban végre önkényt lemondott arról. Ami engem illet, én el voltam ragadtatva és elragadtatásomat az még tetézte, hogy azon pontokat, melyeket én megjegyeztem és azon verseket, melyek nekem is legjobban tetszettek, üdvözölte a lelkesült tömeg is éjjeivel. Sok önszeretet vegyült elragadtatásomhoz, mely amazt még növelte. — A negyedik és ötödik felvonás közt, midőn a függöny legrövidült, magam is megvoltam lepre elmélázásom felett, drámai dicsőségéről álmodoztam. Szívem erősen dobogott, tán még jobban, mint ame este az olasz operában, midőn egy lehetetlen szerelemről ábrándoztam: f j e m l á n g b a n volt és homlokomról folyt az izzadság. „Tulajdonképen, — mondám magamban, — miért nem? még fiatal vagyok, tudományom van, de még többet is tanulhatok miut amennyit tudok és az bizonyos, hogy hajlamom van a dráma és költészethez, minthogy Páris legvilágosodottabb közönsége helyeselte e mű feletti ítéletemet. . . .” Ezen gondolatokkal libelöttem egész örömmel és úgy hiszem, már tervet is kerestem egy darabhoz, hogy másnap munkához látnassak, midőn az ötödik felvonáshoz a kárpitot felhúzták.

Kettősen megjegyeztem magamnak ama egyszerű de igen szép verset, melyet Ruy Blas a cabinetbeni borzasztó jelenet után a királynéhoz intéz:

Je suis honnête au fond. — Cet amour m'a perdu.
Je ne me défends pas, je sais bien, j'aurais dû Trouver quelque moyen. La faute est consommée. C'est égal, voyez-vous, je vous ai bien aimé.

Ekkor nem volt éljenzés, tapsolás és zaj; de az egész terem borzadt; az arczok elhalványodtak, a szemek megnedvesedtek és a szerző barátai által egy félisten állásába helyeztetett.

„Beh szép ez uram, mondá jobboldali szomszédom; és miú boidogság a szerzőnek, ha ily hatást képes előidézni.“ Ez még olaj volt a tűzre. „Már bizonyos, gondolám költő leszek, még pedig drámaíró.“ Hivatásom el lett határozva. Kerestem az utat, itt megnyit elöttem; fényes leaz; egy napon majd én is összegyűjtöttem ugyanezen teremben Páris legintelligensabb társaságát és elvarázsolom öket tép verseim által; nekem is lesz dicsőségem! . . . Az utolsó szavakat majdnem egészen hangosan mondtam, mely meggyőződés és nemes hévvel. Alig fejeztem be, midőn már másodszer éreztem, hogy arczomat bal szemem fölött az orrom mellett valami fényes kis tárgy érinté, melyet, midőn hozzám ért, szemem előtt ragyogói láttam.

Nem akarom elfogultságom és bosszúságot ecsetelni. Ekkor azonnal elhagytam támlásszékemet, mert midőn szememet önkénytelen a felső ülés felé irányoztam, egy egyéniséget véltem észrevenni, amint kiüvő arczkifejezéssel nevetve mutatott réám ujával. Midőn kimentem a teremből, egy egész sor nézőt zavartam. Altalános harag és átközódással fordultak felém.

A szüdarab meg lett zavarva és mily iclenetnél, nagy Isten! azon perczben, midőn Buy-Blas megmérgezi magát, a királyné ajkai pedig bocsnatot és a vallomást rebegték! Szerettem volna a költőnek személyes ellensége lenni, meg akartam volna szegyeintui a királynak e közönséges komédiáit és a teremben scaudalumos csinálni. Már készültöttek engem egész egyszerű elfogatni, midőn végre elértem a kijárást. Több lábon keresztül bukfenyeztem, melyeknek tulajdonosai elragadvá lettek volna, ha esés közben a nyakamat töröm. —

taufelügyelő urhoz, hogy az átvett összeget az adakozók neveinek közlése mellett a „Néptaniok Lapjában” nyugtatványozni sziveskedjék.
A győrvideki árvízkarosult népiszkolai tanítók részére eszközölt gyűjtésekért és kegyes adományokért fogadják a fentebb megnevezett igen tisztelt tanító urak és az adakozók az általuk segélyezett tanítók nevében is az én leghálásabb és legszivesebb köszönetemet, tisztelettel maradván
Debreczenben, márczius 17, 1883.

Kiss József,
kir. tanfelügyelő,

A debr. kertészeti egyesület évi jelentése.

III. Minden vállalt munkásság az idén nem lett volna elég, a fenn röviden vázolt, s az igazgatói jelentésben pedig ösmertett munkálatok keresztül vitelére, ha egyesületünk — nem nyereszkedő nemese céljára való tekintettel — egy magas kormány mint szab. kir. Debreczen város nem segítik, s egyesek ily adományaikkal nem támogatják. — Halás érzettel említhetjük fel a részben az időközben visszalépett m. kir. földmívelés — ipar és kereskedelmi miniszter br. Kemény Gábor ur Nemlétségének azon kegyét, mely szerint az országos segélyalapból egyesületünk részére a múlt 1882-ik évben 800 o. é. frtot engedélyezett államszegélyt mely az 1882 ápr. 29 én fel is vétetett. —

Elismeréssel említhetjük fel, hogy ugyancsak az ő mlga miniszteruma által a múlt évben kiadott „Az országban létező gazdasági egyesületek létszámának és működésének áttekintése 1881 év végén” című munkában — mely egyesületünknek is megküldött, egyesületünk működését számadatokkal ellátva előnyösen ismerte meg sziveskedett. Ezenkívül a földmívelés, ipar és kereskedelmi m. kir. miniszterium közönye a „gazdasági értesítő” — az egyesület részére 1882-ik évben díjmentesen küldött.
De halás köszönetet hozunk javaslatba sz. kir. Debr. ezen város hatósága csakis azon nagy-lelkű pártfogásáért, hogy a helybeli kerttelep tenyészháza és gazdasági egyesülettel közösen használt s ugyancsak a ns. város által a célra bérelt cseplő utcai csarnok fűtésére 16 köbméter tüzfut, — úgy nemkülönben a tenyészház és kutak folette szükségessé vált kijavítására a szükséges faanyagot az egyesület részére folyamodás folytán díjmentesen méltóztatott adományozni.

Fel kell említenünk még az adakozók díszes sorából a debreczeni takarékpénztár részvénytársat — mely 30 frt, az ipar és kereskedelmi bankok, mely 10 frt, az iparegyesületi takaréks és hitel intézetek, mely szinte 10 frtot voltak kegyesek az évi tisztajövedelem közlésére szánt részleteiből ajándékozni. — Végül Nánási Orah Károly urat, egyesületünk tiszteletbeli, de azért pontosan évdjait fizető tagjának többrendbeli szak könyv küldeményeit sem lehet figyelmebe nem ajánlanunk, kiknek is valamint az összes pártfogóknak a választmányi köszönet nyilvánítást kér szavatolati.

IV. Az egyesület kezelésé alatt takarékpénztárban, s részben a debreczeni ipar és kereskedelmi banknál gyűmölcsösözölget elhelyezett alapítványok, illetőleg határozott célokra szánt tőkék az 1882 év végével a következőleg állottak:

1. A Gleviczky Sándor féle, 1870 october 18-án betett 23 frt 68 kr., kiállítási pénzalap a mondott 1882 végén már felnövekedett 48 frt 16 kr-ra.
2. A Dalmy Károly féle kiállítási eredetileg 35 frt 52, most 72 frt 57 kr.

Végre a folyosón voltam! Gyorsan felmentem a lépcsőn, mely a páholy és felső üléshez vezetett. Hihetetlen bosszúsomjam volt. „Ha megtalálom, mondám magamban, és ha valóban ad, megfogom a nyakbőrrel fogva és a színi-padra dobom, hogy a darab kimenetele miatt megüdült még nagyobbítsam.” Oly nagy erőt éreztem magamban, hogy izmaim szükség esetén aczéltalannak lettek volna.

Már a második sor karzatra értem, midőn hirtelen mintegy gépiesen az összes páholyok ajtaja egyszerre megnyílt. A tetszés és élvezés megsikított zaja hallatszott és a tömeg elaraszolta a csarnokot. A darabnak már vége volt, még láttam Ruy-Blast a színpadon állni, amiut a közönség kényeztetéséből saját részét átvette. Ugyanazon perczben a lépcsőkön valóságos sőt emberi lavina hömpölygött le. — Beláttam, hogy esztelenleg lenno tötem azon kívánság, ily aramlaton keresztül menni. És különben mi nek, ha már fent senki sem találhat? Tehát megálltam, vad tekintettel kérdezve minden előttem elment; de nem ismertem fel az én állítólagos sértetőmet, végre egészen le kellett mondani bosszútervemről, midőn az utolsó színbáziatogatót elmenni és a lépcsőt ürülni láttam.

„Na gondolám szomorur, most ismét megszökött előtem!”
Mint hogy megállás nélkül mentem el a zenekari bejárási előtt, a köpenyes nő, ki csupán rém volt, hogy helyéről felkelhessem, rém ismert és megszökött, hogy felső kabátomat felvegyem. Bizonyosan életemet mentette meg, mert e pillanatban roppant nagy lázom volt, künn pedig hideg havas szél fútt, mely csontjaim belsejéig hatolt.

IV.
Megérkezve lakásomon, mint egy gyermek sírni kezdtem egy zöltyeszközre esve. Soká

3. A kertészlak csinosítása és fentartására tett alapítvány 1865-ben tett 28 frt 5 kr, most 189 frt 10 kr.
4. Kiállítási költségekre szánt pénzalap 1869-ben 22 frt 80 kr, most 121 frt 38 kr.
5. A Walter János féle tanulóknak jutalmazására tett pénzalapítvány most tesz 81 frt 72 kr.

6. A néhai Dr. Margitay István hagyományából egyesületünk részére tett és jutott hagyomány eredetileg 111 frt 26 kr, mely a debreczeni ipar és kereskedelmi banknál van elhelyezve: most 147 frt 83 kr, az összes alapok 1882 decz 31-ki állása tehát tesz összesen 660 frt 76 kr. Múlt 1881 végén volt 624 frt 33 krajczár.

V. A kerti segédszemélyzet 1882-ben következőkből állott:

- a. Soltész János főkertész 500 f. évi díjjal szabad lakás és 5 méterül tűzifa javadalmazással.
- b. Soltész István kertészegéd 225 frt évi fizetéssel.
- c. Fecs Lajos kertészegéd 7 hóig, 170 frt, 84 kr. fizetéssel.
- d. Kabai István kertész segéd 10 hóig, 18 frt havi fizetéssel.

A külső kerti csősz Bajdó János, természetbeni lakás és 15 frt havidíjjal.
f. Perceze István belső kerti szolga 157 frt havi fizetéssel.

Ezen kívül az 1882 ápril 1-től szept 30-ig négy állandó munkás volt alkalmazva fejenként és havonként 23 frt fizetéssel kiknek munkáereje havonként a mutatkozott szükséghez képest napszamosokkal is pótolatott.

VI. A szaklapok közül 1882-re a „Borászati lapok” folyóirat s a „gyümölcsészeti szüretek” voltak megrendelve.

Fa és virágmagvak s növényekre vadászó felékre együttesen 55 frt 19 kr (1881 ben 356 frt 26 kr) kiadás tétetett, többre kiterjeszkedni a pénztérő csökölés volta nem engedte.

Az egyesület katalogusa ez évben is 600 példányban lett kinyomatva s helyben és vidéken az érdeklődőknek kiosztva.

VII. Facsemoték eladási árából bejött 1882-ki tavaszi eladáskor 990 frt 80 kr, a csomagolási díj megterüléséből 28 frt 56 kr az ősi facsemoték elad. 325 frt 60 kr csomagol. díj megterülés 14 frt 4 kr, 42 frt 60 kr, csomote eladásból tehát összesen 1314 frt 48 kr, mely összegből főként Soltész Jánosnak a szabályszerű 10% illeték 131 frt 44 kr tett egy ki is adatott.

Virág és tenyészházi növényekből bejött 328 frt 65 kr, melyből Soltész János főkertész 30% szabályos jutalékát 98 frt 59 krban kapta meg.

Gyümölcs és más terményárából csak 16 frt 7 kr; Soltész Jánosnak ebből 10% 1 frt 60 kr, Vegre földbérből 138 frt 75 kr. Tagsági díjakból 2 frtjával befolyt 282 frt — alapítványból 25 frt 50 kr.

Pénztári forgalom volt bevétel 3236 frt 70 kr, kiadás ellenben 3335 frt kr. Év végén tehát hiánylat 99 frt 10 kr. Minden takarékosági törekvés ellenére tehát hiánylattal zárattunk az évi mérleg, mivel több kiadást előlázhatalan szükség tett elkerülhetlenné, példánai a háladn kufelszerelésnek — rendőrellelen állapotig való elromlása, a rombadólni akaró tenyész-ház helyreállítása sat.

Pénztárunk 1882 ben is Gyűgyey József lett az 1882 ápr. 12 én tartott választmányi ülésben megválasztva, ki egyszersmind a jegyzői teendőket is végzi.

Az egyesület tagjainak száma 1882 végén volt, és pedig alapító 147; rendszer tag vidéki 5 helybeli 135, tiszteletbeli tag vidéki 17, helybeli 1, összes tagok száma tehát: 305.

mozdulatlanul szomorúságomba mélyedve maradtam. Az óra már kettőt ütött, midőn lefeküdtem. Testem jég hideg volt, fejem pedig lázban égett. Csak késő, azaz reggel aludtam el; de e rövid alvás jótékony hatású volt, agyvelőmet feloldította, lázamat csillapította és oly kedves álmokat hozott. Az utolsóknál éppen közepélen tartottam, midőn hangos nevetéssel felébredtem. Különös életem, ezt csupán az ifjuság képes megéjteni ...!

Almodám, hogy aranyban fürödtem, hogy fürdés után az ablakon át kiöntötték az utcára és hogy a járó kövek tömegesen szaladtak oda egymás háját csibálva, ha esetleg egyiknek nagyobb rész jutott az arany fürdőből, mint a másiknak. Egy gazdag ember leszállt kocsi-jából, felszedte mind az aranyt és kezeivel ugyan markolt bele mintha vízben loboskolt volna. Ezen badar képlet miatt lettem oly jókedvű. Midőn teljesen ébreu voltam, fel nem tudtam fogni, mikép nevettetetett meg ily gyalázatos tett: már nem voltom álom ember.

Mialatt gondolatban a hatalom élvezete és az arany szomj eredménye felett elmélkedtem, többféle határozat után oda jutottam, hogy be vallám magamnak, miszerint az nem épen közönszerű gondolat, helyes és becsulatos esz közök által nagy vagyonra szert tenni. Ezen gondolat különös volt ugyan az én koromban, de én egyszerre oly öregekk éreztem magamat és beláttam, hogy a legbiztosabb eszköz az emberek felett uralkodni az, ha biztosítjuk magunknak tiszteletüket, ragaszkodásokat s hüségüket, az az ha hatalommal bírnak, melyet a pénz kölcsönöz.

„Sem a szerelem, sem a dicsőség — mondám magamban — tehát gazdag leszek, s már félig azok vagyunk, ha komolyan azzá akarunk lenni.

Agyam ily gondolatokkal telve felkelék, felnyitám íróasztalomat és átfutottam néhány

Az egyesület vagyonállása a 3 /- alatt be-mutatott igazgatói jelentés mellett kimutatás szerint 15,428 frt 68 kr képviselet.

Ennek ellenében azonban az egyesület váltó adóssága 2500 frt iparbank kölcsönre a múlt évben sem volt törleszthető, kamatai azonban pontosan lettek fizetve.

VIII. A kormány által évenként bekívanni szokott statisztikai adatok az egyesület részéről 1882 ben is pontosan belettek szolgáltatva; — ez egyesület catalogjának egy példánya külön felirat mellett a földmívelés ipar és keresk. ügyi miniszteriumhoz 1882 szept. 19 én lett fel-terjesztve.

Az államszegélynek az 1883-ik évre való megnyerhetése végett a nagyméltóságú m. kir. földmívelés ipar és keresk. ügyi miniszter ur feliratban megkértem, mely kérelem a sz. kir. Debreczen városi közigazgatási bizottság által támogatott s nem hiuak ígérkezik a kiadás arra nézve, hogy ezen segélyt — melyre különben még mindig szükség van — legalább az 1882 kihez hasonló összegben megnyerni szerencsés lesz egyesületünk.

Az igazgató választmány.

Fővárosi levél.

Budapest, márcz. 19-én.

E múlt az is. Márczius 15-ke. A nemzet újjáébredésének harmadik évfordulóját ez idén még fényesebben ülte meg a főváros, mint az előző években. Fényesebben? Vajjon miért? Hiszen az idén is csak nemzeti zászlók lobogtatása, szavallat és ének képezte az ünneplést, csak úgy, mint máskor. Nem is volt ez fényesebb, hanem fényesebb tette a lelkesedést, mely évről évre nagyobodik, rendkívül tette azon körülmény, hogy ez idén elzárándokolhattak oda, hova még eddig nem lehetett — Petőfi szobrához. És ott a dicső költő szobra előtt szavallat el a Talpra magyart, melynek utolsó versorait a közönség zuga hangoztatta, a szónok után: „Rabok soha nem leszünk!” Épen e pillanatban fogott el Mihászna András egy zseb-metszőt. Micsó satira!

Erről a rabságról jutnak eszembe a szegény honatyák az országban, már t. i. azok, akik nem beszéltek. Három hétig ragódnai egy törvényjavaslaton, és végig hallgatni vagy száz beszédet, de már ennek fele se tréfa.

Van is öröm mindenfelé, hogy végre a végre jutottak. Magam is szívből öröndek neki, mert már most egészen friss kedéllyel mehetnek a színházba.

Tudom, hogy önök lenn érdekelk várják kedvenczük, a Latabár vendégszerelésének eredményét. Mar szó ide, szó oda, de Latabár ur megérdemli, hogy szeressék őt. Nem egterverő színművész, hanem ambíciósus, átgondolt játéku színesz, kinek sok előnye mellett csak az az egy hibája van, hogy a hangja fogyatkos. Hanem azért hosszabb tanulás után nagyon jól befogja tölenni Halminak könnyebb szerep körét, és bármely szerepben Halmi uodjárva lenni, és ezzel párhuzamba állíttatni — di-csőség.

Minden valóságosság szerint elraboljuk önöktől Latabárt, de vizsgálatodjának, mi is adunk kárpótlást Debreczennek. Odaadjuk néhány napra, — már előre is örülhetnek — Blahánét. Épen a minap beszéltem a szeretetreméltó művésznővel, ki egészen biztosra ígérte, hogy legközelebb lerándul Debreczenbe meg-tudni, vajjon szeretik-e őt még ott olyan nagyon, mint ő szereti Debreczent. — Erre a szeretetre valóban büszkék lehetnek, és én megvagyok arról győződve, hogy Debreczen e szeretet megtartására, melyet különben meg-érdemelt, — mindent el fog követni.

iratot szememmel, hogy meggyőződjem az összeg meennyiségéről, mely felett rendelkeztem. Ez ugyan csekély volt, de arra elég, hogy egy kis vállalatához fogjak. Elhatároztam másnap Bordeauxba utazni, ahol már rég óta lakott családomnak egy jó barátja, egy igen gazdag hajó felszerelő, kinek tanácsai nekem igen értékesek voltak. Félvén, hogy határozatom változhatnék azonnal az elutazási készültekekkel foglalkoztam, midőn hazuról elmentem, csomagomat csupán bezárni kellett.

A Palais-Royalba mentem, a hol rendszeren étkezi szoktam. Minthogy ezen eszve nagy szükségem volt a magány és csendre, mindaddig a kertben sétáltam, a mig láttam, hogy Vétour terem majdnem üres.

Égész Paris 6—8 óra közt ebédel és ez oly vendégös volt, aki érdekeire nézve minden előítélet nélkül elolthatta termében a légszeszt és bezárhatta az ajtókat, ha az óra nyolczat ütött. Beléptem egy terembe, a hol nem láttam mást, mint egy pinczért és a pénztáraknót, aki a főszámlát csinálta és a pénzt számlálta. Egy kis asztalhoz a szoba egyik szegletében vacserámat megrendeltem és az alatt a kártya tanulmányozásába mélyedtem, mint egy olyan ember, kinek étvágya nincs.

Azt hittem, magam vagyok, azonban nem-sokára láttam, hogy családóm. Midőn fejemet felemeltem, észrevettem, hogy épen szemben ültem egy másik étkezővel. De képzelve megles-petésem és kabátuságomat, midőn közelebből megvizsgáltam átellenemet, s úgy találtam, hogy vonásai feltűnően hasonlítottak enyémhez. Ugyanoly szőke haj, ugyanoly vereses hegyes szakál, ugyanoly alak és ugyanoly vékony kissé hosszú orr. Mi több, feketébe volt öltözve, mint én. Hideg verítéket éreztem homlokomon és egész testem didergett. Bshoztak pecsenyémet és neki is az övét; evés közben időről-időre félnék és nyugtalan tekintetet vetett

Egyébként meg más valami élvezetre számíthatnak. Talán említettem egyik levelemben, hogy Ondricsek, a hegedűvirtuóz itt hang-versenyezett. A cseh művész annyira megváltatva a rokonszenves fogadtatás által, mely köztük, még pedig nem csak ide Budapestre, hanem ez uttal sorba veszi Magyarország nagyobb városait és Debreczent se hagyja ki.

Még egy szenzációs dolgot akartam írni, de engedelmét kérek, hogy befejezhessem leveletem. Talán épen e pillanatban hirdették ki a Teleki pályázat eredményét, és, szívelemmel beavallani, de engem ez nagyon közelről érdekelt. Az ürdög sohse alszik. Tebát — a viszont-lásra!

Dixi.

Irodalom és művészet.

— Uj zeneművek. Táborsszy és Parszky zenemű-teskedésében Budapestben megjelent: Négyszáz népdal. 1. Hol a Tisza vize... 2. Ne hidd, ne hidd! 3. Nem nézek én... 4. Virágos fán... Énekhangra, zongora-kísérettel vagy zongorára külön szerző Varga József. Ára 80 kr.

— A „Pesti Hírlap” 10 aranyat tűzött ki tárczaikkra, a „Magyarország és a Nagyvilág” 15 aranyat elbeszélésre; pályázati határidő május 15-ike.

— Uj könyvek. A Franklin-társulat kiadásában Budapestben, újabbán megjelentek: A közhasznú családi könyvtár 24., 25. füzet. Ára füzetenként 40 kr. 24. füzet. A művészet a házban. Falke munkája után írta K. Beniczky Irma. 25. füzet. A léány érzelmvilága. Írta K. Beniczky Irma. Ocsó könyvtár 145—155. füzet. 147. füzet. Gozlan Leo. Három ara egy koronára. Beszély. Franciaából fordította Sz. E. Ára 20 kr. 148. füzet. Sounio. A hold regéi. Füzettel fordította Vikár Béla, Ára 20 kr. 149. füzet. Orosz beszédek. Írták Puskin S., Gogoly Miklós, Krylov I., Dosztojevsky T. és Turgenyev. Oroszból fordította Csopny László, Ára 80 kr. 150. füzet. Fáy Andras. Érzékek és világ folyása. Beszély levelekben Harmadik kiadás, Ára 30 kr. 151. füzet. Lovas Károly. Viharos. Regény. Angolból fordította György Aladar, Ára 60 kr. 152. füzet. Legouvé Ernő. Béatrix vagy a színművészet istenője. Színmű öt felvonásban, Ára 40 kr. 153. füzet. Csiky György. Az első és a második. Elbeszélés, Ára 30 kr. 154. füzet. Malot Hector. Pompon. Regény. Franciaából fordította Sz. E., Ára 80 kr. 155. füzet. Berczik Árpád. Az igmándi kispar. Nep-színmű három felvonásban, Ára 30 kr. Szinyeyi József Dr. A magyar nyelv rokonai. A nagy közönség számára, Ára 30 kr. 1. füzet. Irók-tára 3. füzet 1.24. Hume. Vizsgálódás az emberi értelemről. Ford. Alexander Bernát.

— A bukovi lepitése. A csángós sara kiküldött bizot-róm örökör Hadikfa-tarom 40 szálás, de hadérium várta ökguldoit eléjük egyországi! Egyenkint hadikfalvaiak közül már Moldvából, hovarásfalván pisztoly-dtartottak bevonulás-lelkész beszédrel üválaszolt. A népka-szonyok zokogtak, a könyvek folytak vég-vágya. Most kétezer-lád már eladtá mindA hatóság akadékos-levelet kíván.

— A párisi augusztus hó elején-társasággal köntőd-ma este a kirándulásGrunvald Jozsefrándulás iránt rendk-bihetőleg legalább isrisi kirándulásban r-az ottani magyar r-készült, s e célra m-alakult.

— Nyilvános debreczeni hoavéde-g ur öt forinto, Tamás-tiszteletöl Harmath-mes Kálmán ur egy-mányozni. Az adako-lettkiről tanuskodó j-zes tisztelettel meg-márcz. 20. az 1848)

Színház.

A tegnapi színházi előadás nem minden nehézség nélkül eshetett meg. Nemet is beteg lett s így nem játszhatott. Latabár a neuzeti színházban vendégszerelpe, a tarsulat legtöbb tagja pedig utra készen áll. Így aztán a Kiss Mihály első fellépétre hirtelen előrúttott „Csikós”-magyar népsziumi furesza szereposztással kerülhetett szíre. A legjobb szerepek illeték-telen kezekbe jutottak, a melyekért aztán nem kárpótlott az, hogy a korosmai három ven asz-szony szerepben Krecsányiné, Danec Nina és Cséky Lina igyekeztek bucszóul bebizonyítani, hogy ők milyen izléstelenül s tulozsa is tud-nak a színpadon megjelenni és mókázni. — De mert mint mondók a tegnapi előadás átme-

neti és válságos sta-nézőknek kell lenni

A főfigyelem-jászó Kiss Mihályt Kiss Mihályt közönség és bátran-oldalairól kesmerhet-ségtelen ösvendence-nek is, mint volt az-ségek. Gyönyörű s-ton hanggal bír, és-sziből adja elő, s-hogy csaknem min-mellett kell újránzi-kifejező. Óhajandó, midőnről leszekjék-küldő tagot nyert-t után kiváncsian v-opperete szíre kerül-szerpej közö tarto-mint halljuk ép ol-vekben.

Naptár: Szerda, márcz Prot. Bekeny. — tann. Nap két 14 p. Muzem nyitva áll 10 óráig 12-ig. Városi tanácsú esztörtökön a vá Thea-estély a Hun minden esztörtök A terménycsarnokk-lyiségben. István gőzmalom közzgy nagytem ben. A vörös-kereszt egyes-let a városihoz nagy-

— A bukovi lepitése. A csángós sara kiküldött bizot-róm örökör Hadikfa-tarom 40 szálás, de hadérium várta ökguldoit eléjük egyországi! Egyenkint hadikfalvaiak közül már Moldvából, hovarásfalván pisztoly-dtartottak bevonulás-lelkész beszédrel üválaszolt. A népka-szonyok zokogtak, a könyvek folytak vég-vágya. Most kétezer-lád már eladtá mindA hatóság akadékos-levelet kíván.

— A párisi augusztus hó elején-társasággal köntőd-ma este a kirándulásGrunvald Jozsefrándulás iránt rendk-bihetőleg legalább isrisi kirándulásban r-az ottani magyar r-készült, s e célra m-alakult.

— Nyilvános debreczeni hoavéde-g ur öt forinto, Tamás-tiszteletöl Harmath-mes Kálmán ur egy-mányozni. Az adako-lettkiről tanuskodó j-zes tisztelettel meg-márcz. 20. az 1848)

midőn e sikoltás hal-lokonnal egyszerre-darabonként repült s-tam a parquetre.

Midőn, hála a nek, néhány percz-magamat az asztal-melynél ebédeltem-nyiség kenyérmorzsa-zem gépiesen gyurt-dőn felizgatott képz-arcom visszatértköz-tatott.

Nem maradt m-kifizetni és elutazni-számlát: ebéd tízeve-frank. Bizonyosan se-egy hasonló vendég-lE sajnálata m-tervem. Meggazdag-lárd maradtam és de-bennem élt, minden e-el Parisi, mialatt a s-napoltam. „Előbb leg-magamban.

Ily állapotban e-hónappal később Chl-magot vívén magam-nam atyám öreg bará-dott tanácsot, mi több-dupláta, az az pénzke-gét kölcsönözött. Ezen-kiválhattam, sikerült, arany aratás volt. Ez-toltak, ifjuságom tiz-tengeren, vagy idege-tMidőn visszajöttem, t-szívem egyszerű mara-dálatraméltó jelenség-igazi szerelemben és-szépességénél majdnem

nt meg más valami élvezet... Talán említettem egyik levelem... esoh művész annyira meg... széről érte, hogy újra... pedig nem csak ide Budapest... sorba veszi Magyarországot... és Debreczent se hagyja ki... szenzációs dolgot akartam... kérek, hogy befejezhessem... pen e pillanatban hirdették... eredményét, és, szövegem... nem az nagyon közelről érdekel... a alszik. Tehát — a viszont...

Dixi.
Táborosky és Par... léseben Budapest megjel... népdal. 1. Hol a Tisza vize... hidd! 3. Nem nézek én... En-khangra, zongora-kis... gorára külön szerző Varga J...

stí Hirlap 10 aranyat... Magyar-or-zag és a Nagy... elbeszélésre; pályázati hatá...

nyvek. A Franklija-társulat... este, újabbban megjelente... lí könyvtár 24, 25 füzet. Ára... kr. 24. Füzet. A művészet a... munkája után írta K. Beniczky... A leány érzelmvilága. Irta K... O csó könyvtár 145-155. fü... Gozlan Leo. Három ara egy... y. Franciaából fordította Sz. E... füzet. Sounio. A hóid regé... a Vikár Béla, ára 20 kr. 149... élyek. Irta Puskin S., Gogoly... Dosztojevsky T. és Turge... ordította Csopay László, ára... t. Fay Andras. Érzele és vi... ély levelekben Harmadik ki... 51. füzet. Lives Károly. Vi... Angó-ból fordította György Ala... 52. füzet Legouvé Ernő. Be... művészet istennője. Színmű 1... 40 kr. 153. füzet. Csiky Ger... a második. Elbeszélés, ára 30... alot Hector. Pompon. Regény... totta Sz. E., ára 80 kr. 155... pód. Az igmándi kis-pap. Népr... rónásban, ára 30 kr. Szinyei... gyar nyelv rokonai. A nagy... ára 30 kr. 1 filozófiai irók... Hume, Vizsgálódás az em... rd. Alexander Bernát.

zinház.
buzázi előadás nem minden... eshetett meg. Német h be... játshatott. La tabár a... vendégszeropel, a társulat... utra készen áll. Így aztán a... felléptére hirtelen előrútt... psziumű furcsa szereposztással... A legjobb szerepek illeték... tta, a melyekért aztán nem... a koresmai három vén asz... Krecsányiné, Dancz Nina és... ztek bucsuzóli behízyonítai... zléstelenül s tolozva is tud... megjelenüi és mókázni. —... lók a tegnapi előadás átme...

bé látszott zavartnak, mint... ték reá, hogy szeméink ne... észre vettem, hogy soka... aki pilláit lebecsátá. Min... amatt, hogy valjon az a szá... megsérten? nem hitetem... lék réam, mert bennem sa... el, hisz én nem éreztem iránta... bosszúságot. Egyszer azo... figyelmemet és gyannusnak... vártuk, hogy a dessertet... nek látszott, mint olyan... nagyon is hezzzara nyult... treza láthatólag összebu... hogy jobb kezével ujai... Jobban szemügyre vére... kenyérmorzstát gyúrt össze... at belőle és maga elé rakta... gögös kifejezés, melyet... tt, midőn erősen réam né... zítettek. „Talán ez lenne... magamban nagy dübbel... erai erkélyen és az egé... nçais-i zenekarban történt... „Ha ez ő, akkor életét... begértette volna ama lázas... felizgattak, saját arca is... nei lángban égtek. Halk... jkai közt hallani és csak... st intezzen hozzám. Egy... midőn a második serög... mbót letett, könyökére tá... on, ravasz kifejezést ütött... volt bosszúságánál, réam... onyosan az orromra... leg gyözdöve, hogy most... olgom, nem maradhattam... és egyenesen felé men... nt én, halványan, szeméit... lyukai kitégultak. A pénz... tott fel. Azon perczben

neti és válságos stadiumban jött létre, így el... nézőknek kell lennünk.
A főügyelem különben a czimszerepet... jászó Kiss Mihály iránt összpontosult. Kiss Mihályt ez este először hallotta a... közönség és bátran mondhatjuk, hogy előnyös... oldalairól ösmerhette meg. A fiatal művész két... ségtelen kedvence lesz a debreczeni közönség... nek is, mint volt az aradi és nagyváradi közön... ségnek. Gyönyörű szép és frissen csengő bari... ton hanggal bír, és enekelt a megkönyvezésig... szívből adja elő, s oly sikert arat dalaival, hogy csaknem mindegyiket zajos tintetések... mellett kell ujránzi. — Játéka is átgondolt és... kifutott. Óhajandó, hogy néhol gyors beszéd... módjáról leszköjék. — Szintársulatunk igen... kitűnő tagot nyert benne. A tegnapi fényes siker... után kíváncsian várjuk a „Gascogne-i... operette színré kerülsét, mely Kissnek legjobb... szerepi közé tartozik. Operettben a művész... mint halljuk ép oly jeles mint a népszínmű... vékben.

Napi hírek.

Tájékoztató.

Naptár: Szerda, márcz. 21. Róm. kath. Benedek. — Prot. Bekény. — Görög-orosz (márcz. 9.) 40 v. — tann. Nap két reggel 6 ó. 2 p., nyugszik 6 ó. 14 p.
Muzsikum nyitva áll a főiskolában minden vasárnap 10 óráig.
Városi tanácsülés minden héten hétfőn és csütörtökön a városházán.
Theater-stély a Hungaria kávéházban zene mellett minden csütörtökön és szombat.
A terménycsarnok közgyűlése márcz. 26-án saját helyiségében.
István gőzmalom közgyűlése márt. 26-án a városháza nagytermében.
A vörös-kereszt egylet alakuló közgyűlése márcz. 26-án a városház nagytermében.

A bukovinai magyarok hazatelepítése. A csángók behozatalának megindítása... küküldött bizottság tegnapelőtt délután három órákor Hadikfalvára érkezett. A falu há... tarán 40 szalás, dalias legényből álló lovas... bandérium várta őket. A csapat viharként szá... guldott eléjük egyszerre kiáltva „Eljön Magyar... ország! Egyenkint keblükre ölelték őket. A... hadikfalvaiak közül sokan a betelepítés híre... rár Moldvából, hova mentek, visszatértek. And... rásfalván pisztoly-durrógás, örömrivalgás közt... tartottk bevonulásukat. A paplak előtt Tomka... léksz beszédet üdvözölte, Odessalchy herceg... valaszt. A nép kalaplevéve halgatta, az assz... zonyok zokogtak, a férfiak érdes arcán is... könyvek folytak végig. Megható a nép égő hon... vágya. Most kétezeren készek jönni. Száz csal... lad már eladta minden birtokát, mert jönni akar. A hatóság akadékoskodik; a munkásoktól u... levelet kíván.

A párisi kirándulás mint halljuk augusztus hó elején fog megtartani. A vasut... társaságál kötendő egyszeg megállapítására ma este a kirándulást rendező bizottság részéről Grünvald József a fővárosba utazik. A kirándulás iránt rendkívül nagy az érdeklődés, s... hűetűleg legalább is 300-an lesznek, kik a párisi kirándulásban részt vesznek. — Párisban az ottani magyar egylet, nagy ünneplésségek... készült, s e célra már ott rendező bizottság is alakult.
Nyilvános köszönet. Az 1848/9-ki debreczeni honvéd-egylet részére Magyar Gábor ur öt forintot, Tamassy Károly ur két frtot, fő... tisztelendő Harmath Gergely ur egy frtot, Ne... mes Kálmán ur egy frtot voltak kegyeskedt adományozni. Az adakozóknak ezen hazafias érzi... tetkükről tanuskodó jétékony adományaitak szízes tisztelettel megköszöni Debreczen 1883. márcz. 20. az 1848/9-ki honvéd-egylet.

Midőn e sikoltás hallatszott, én öklöm és hom... lokommal egyszerre ütöttem meg a tükörre, mely darabokként repült szélyel és en ajáltam rogytam a parquette.
Midőn, háta a réam fordított gondviselés... nek, néhány percz múlva magamhoz tértem, magamat az asztal oldalánál találtam ülve, melynél ebédeltem és ezen asztalon nagy meny... nyiség kenyérmorzsa lapdát láttam, melyet kez... nem gépiesen gyúrt össze azon perczben, mid... dőn felizgott képzeletem velem szemben saját arcom visszatükrözésében egy ellenséget mutatott.
Nem maradt más hátra, mint tartozásokat kifizetni és elutazni. Ezt tettem is. Kifizettem a számlát: ebéd tízegegy és a tükör százharmincz frank. Bizonyosan senki sem értett volna meg egy hasonló vendégli számlát.
E sajnálatra méltó kaland nem változtatta feremet. Meggazdagodási kívánságomban szilárd maradtam és dacára a kételynek, mely bennem élt, minden sajnálkozás nélkül hagytam el Páris, mialatt a szerelmet és dicsőséget elnapoltam. „Előbb legyünk gazdagok,” mondam magamban.

Ily állapotban érkeztem Bordeauxba. Két hónappal később Chillebe utaztam, egy kis esomágot vivén magammal, melynek összeállításában atyám öreg barátja, ki azóta meg is halt, adott tanácsot, mi több, erszényem tartalmát megduplázta, az az pénzkészletemhez hasonló összeget kölcsönzött. Ezen első kísérlet, amint csak kívánhattam, sikerült; a többi pedig válságos arany aratás volt. Ezen utazások tíz évig tartottak, ifjuságom tíz éve! Majdnem mindig a tengeren, vagy idegen kikötőkben tartózkodtam. Midőn visszajöttem, testem meg volt törve, de szívem egyszerű maradt most is, ha ama csudálatraméltó jelenség gondolok, hiszek az igaz szerelemben és egy műnek ily tökéletes szépségénél majdnem könnyekig elérzékenyü-

Gyilkosság történt tegnap délel... városunkban. Csonka János kondás tegnap gond... talanul ebédelt feleségével és 18 éves leányával. Ebédközben valami do'og feleit a férj és feleség között szóváltás támadt. Szó szót követett és a perlekedés mindig hevesebb lett, s egyszerre Csonka dühösen kapja fel a mellette levő rozsdás oltót és a felesége felé hajtja. Az oltó az asszony mellett repült el, és ezután az asszony kapott fel egy kést és megöléssel fenyegette az urat s folytonosan inecselkedett körülte a késsel. A leány is kérte anyját, hogy hagyja már békén ebédelni az apját, de ez erre sem hajtott sem mit, hanem egyre üszkölötte az urat, ki mikor sodrából kijött, az épen kezében lévő késsel úgy találta megszurni feleségét, hogy az boltan rogyott össze. Csonkát elfogták, ki töredelmes vallomást tett, s tettét szája bájja.

Nyilt köszönet. A debreczeni „Paragye... stilleti takaréka és hitelintézet” a debreczeni kereskedői körödra részére 10 frtot kegyeskedt adományozni, és ezen összeget kezelmhez juttatván, kedves kötelességem ismerem szíves adományáért hálás köszönetemet nyilvánítani. Szepessy Antal kereskedőtestületi elnök.
A „Közönség módjai” közt leginkább elterjedtek azok, melyek a nap megfelelő részére vonatkozó jó kívánságokat tartalmazzak, pl. „Jó reggelt!”, „Jó napot!” De sok más még jellemzőbb jókívánat is vagy az üdvözlések közt. A régi görög „Chaire” („Orvendj!”) szóval köszöntötte ismerőjét, a török „Salem (alej) kum”-ot („Béke velünk”) mond. A brazilai köszönetmód: „Até logo!” („Majd azután.”) a Sandwich-sziget lakóié; „Aloha oe!” („szeretlek”). Az ujezlandi maorik, midőn ürnkut ismerőstük orrához dörzsölik, ezt mondják: „Nekukoo” („Te vagy...). Az arabok köszöntése „Baid el bela alik!” („Legyen távol tőled minden baj”) a zu'ukaffereké „Saku bona” („Látunk téged!”), a becsuan négereké „Tumella” („Lgy bórátom”), a Fidzsi-szigetek lakóiéak reggeli köszönetük: „Sa yandre!” („Fölébredtél”).
A „Debreczeni Elenőr” könyvnyomdájában egy jó házból való 14-15 éves fiu, ki jó iskolai bizonyítvánnyal rendelkezik, tanulni félvetétek. Ertekezhetni a nyomdai művelőjével. Piacz, Simonty-ház.

Nyilt köszönet. A debreczeni ipar és kereskedelmi bank” a debreczeni kereskedelmi iskola részére 20 frtot kegyeskedt adományozni és azeimelző juttatni, mely összegnek átvételét midőn nyilvánosan nyugtázom egy szerszmid kedves kötelességemnek ösmerem ezen szives adományért hálás köszönetemet kifejezni. Szepessy Antal kereskedőtestületi elnök.
Blaha Luiza sajt. A Pozsonyvidéki Lapok írja, hogy Pozsonyban Blaha Luiza sajtót árulnak, mely nem is magyarországi, hanem párisi termék. A sajt szép kis tégléska alakokban Blaha Luiza sikerült arcképével és kézfairásával egy-egy dobozban Franciaországba küldetik szét. Mrs. Maturin et Comp. Párisban (au Pont neuf — Halles centrales) ama lelkesült emberek, kik a mi kedves divánk arcképét ily szépen terjesztik. Az idéztük lap még azt is megjegyzi, hogy a Blaha Luiza sajt kiűnő edelő és nagy kelendőségnek örvend.

Háromszemű borjú. Az állatvilág csoda-példányai között bizonyára nem utolsó az a háromszemű borjú, melyet két nap óta csodálnak Szőregen. A csoda-borjút, melynek Varga János szőregi földműves 3 éves tehene adott f. hó 14-én életet, a „Szeg. Napló” egy ottani barátja a következőképen írja le: Nagysága rendez, feje azonban majdnem gömbölyt alakus a homlok közepén, a rondes helyen levő két

lök. Tehát nem vesztogtettem el időmet. Harmincz éves korunkban még fiatalak vagyunk és az én harmincz évem tíz millióval van megerősítve. Senki sem tudja, mit rejteget számára a jövő; de úgy látszik, hogy ma meg van eu gedve remélni...
Urik elhaltatott. — E hosszu elbeszélés nem látszott öt kifárasztani Ajka piros, személfényes és arca élénk színt volt. Aki csupán ekkor látja, azt hiszi, hogy épen oly egészséges mint én, vagy én! Azonban midőn az óra tizenegyet ütött, gondoltam, hogy ideje lesz már öt elhagyni.
— Nos, barátom, mondam neki, jó éjt és fekdjék le. Nincs szüksége valamine, kúldjék valakit ünhöz?
— Hozzám? monda, köszönöm! Igen jól érzem magamat. Rövid idő múlva az ágyban leszek és öt perczel később már Morpheus ringatni fog, hogy ismét az arany fűrdőről álmodjam, mely most már megvalósult.
Hidig és nedves kezét nyújtotta, ujjai a harmat változékony fásútságával látszottak birni.
Minthogy nyughatatlan voltam biztásának dacára nem hagytam el addig a szállodát, míg nem intézkedtem, hogy a betegre ügyeljenek. Fajda'om! félelmem nagyon alapos volt, mert másnap értesítettek, hogy éjjel a szerencsétlen meghalt.

Midőn megláttam — mert látni akartam ismét — annyira el volt változva, hogy nem bíhettem, miszerint pár órával előbb élve hagytam itt. Arcának pirossága sáfrán színűvé változott, szeméit kékes vonal vette körül és a fehérr ajk a fájdalom jellegét viselő magán. Még meleg volt és a kérlelhetlen halál fagyos kezével már is elpusztította.

szemen kívül még egy harmadik, mogyoró nagysága, önálló szerkezett szem van, melyet az állat tetszése szerint — a másik két szemtől függetlenül — kinyithat vagy becsukhat. Ritka tünet az állaton az is, hogy orra olyan-nyira lapos, hogy a fejből alig észrevehetőleg emelkedik ki s hogy négy orrlyukkal bír. A csodaborjú különben a legjobb egészségnek örvend.

Lemondott a világ örömeiről. — Szamyl Mehemed Ghazi pasa, ki 1877 ben a kaukázusi török hadsereget vezette s az oroszokat többször megverte, most váratlanul lemondott katonai méltóságáról s elhatározta, hogy teljesen visszavonul a világtól, hogy életét „Allahnak szentelje.” El is utazott Mekkába; az életut pasa nem vitt magával egyebet, csak háremét, melyben százötven szebbel szebb cserkész leány van.

Iszonyu kegyetlenség. Barát Pál alsó-lendvai lakos nem régiben valami büntényért 3 havi fogságban tlvén, ez idő alatt Gmeinius Örsze nevű felesége a nála szolgálatban levő kocissal, Tkáits Mátyással bühös szerelmi viszonyban élt. Midőn a férj kiszabadult, felesége brutális szavakkal fogadta. A férj ezért feleségét öszeverte. Az asszony erre bosszúból meg akarta mérgezni, de a férj ezt észrevette s az asszonyt újra megverte. Ekkor a nő borzasztó tette határozta el magát. — Ugyanis a kedvesével és Spingler Janos szintén hegyi lakossal szövetkezve, éjjel — midőn a férj aludt, száját betömtek, hasát és más testrészeit kalapáccsal és egyéb eszközökkel ütötték és megfojtották. A holttestet a pinczébe egy bordó alá ásták s a gyaou elhárítása végett a meggyilkoltak kalapját a Mura partjára szállították. A kocsi töredelmesen bevallotta az elkövetett gyilkosságot és megnevezte a többi czinkostársakat, kik a meggettett bírósági vizsgálatnál mindannyian bevallották embertelen tettüket. Az alsó-lendvai kir. járásbírósg Zala-Egerszegre kísérlette őket.

Jelmezhalál a sirboltban. Lyonban múlt évi márczius 18 ikán meghalt egy gazdag agglégény, aki túrlmelten rokonainak négy millió frankot hagyott. A végrendelet végére azonban a következő feltételeket írta sajátkezűleg: „Mind-zekeket a hagyatékokat azonban csak akkor szabad kifizetni, ha rokonaim eskü alatt alvétique magukat a következő feltételeknek: 1. A sirbolt, melyben elfognak temetni, oly nagy legyen, mint mostani ebédlőm s télen és hideg nyári napokon fűtendő. A fűtés módját ösémre bízom, aki t elnökát végzett. 2. Halálom évfordulóján összes rokonaim gyűljenek össze a sirboltban, mely 66 lámpával világítandó meg. Sirom körül felállított asztalnál ebédeljenek örökösöm, kik provençei parasztruhában jelenjenek meg. A lakoma után bált rendezzenek, melynek legalább is négy óra hosszat kell tartani 3. Örökösöim nyitott hirtóban jöjjenek a sirbolthoz és ép így kocizának haza, hogy az egész jelmezes felvonulásnak tessék.” Mit egy lyoni lap írja a sirboltot tényleg fűtötték egész télen s az örökösök nagyban készülnek a jelmezes bára.

ÜGYNÖKÖK” kik jó bizonyítvánnyal látják el, egy világszerte ismert gyártmány elárúsítására, készpénz fizetés és eladási számlék mellett, fölvételnek, Hol? megmondja ezen lap kiadó hivatala.

KÖZGAZDASÁG.

Sertés-üzlet.

A budapesti-köbányai sertésüzlet és kölcsön-előlegző részvénytársulat jelentése.)
Budapest Köbánya, márt. 18.
A lefolyt heti üzletmenet élenkább volt s az irányzat is szilárdult, mivel a kivitel kereslet emelkedett. A német kormány rendelete az amerikai sertésűs behozatalának tilalma és a behozott sertések iránt elrendelt vizsgálat exportunkra kedvező hatással lesznek.
Heti átlagárak magyar szedett 240-280 kgr. 61-61½ kr., 180-220 kgr. 59½-60½ kr. 300 kgr. 58-59 kr., vidéki sertés vidéki sertés 57-58 kr., tranzitban szerbiai 55-58½ kr., romániai 55-58 kr. brutto kilogrammonkint.

Takarmányárak. Tengeri uj 6.40 — árpa 7.40 ft
Helybeli állomány: márcz. 9-én maradt 83732 drb.
Felhajtás:
Alsó Magyarországból hizott 615 dr.
" makkos 1964 "
Erdélyből " " " "
Szerbiából 1831 "
Romániából 978 "
Szerémségi " " "
Amagyar államvasuton hizott 1097 "
" makkos 3263 "
A vidékről " " "
A budai vámoknál " " "
Hajón (szeremi) " " "
Összesen 93480 drb.

Elhajtattott:
Felső-Magyarországból 386 dr.
Bácsba 1825 "
Csehországból 824 dr.
Bodanbachen át 2763 "
Ruttán 978 "
Dél-Németországból " " "
Budapesti fogyasztásra 2980 "
Külfeltekre 150 "

A budai vámoknál	— "
Köbányai szállonatermelők	— "
A m. államvaspályán	124 "
Összesen	10047 "
Maradt	83333 "
A részvénytársállásokban volt 12996 db. Az egészségügyi és tranzit-	
szállásokon maradt márcz. 9-én	8792 "
Ehhez felhajtattott:	
szerb sertés	1831 "
román sertés	978 "
Összesen	11601 "
Elhajtattott	2521 "
Maradt	9080 "

Az egészségügyi szemlénel jan. 1-től a mai napig 472 drb sertés, a fogyasztástól elvonatott és technikai czélokra használtatott fel.

Zsiradék.
Disznósír. Városi áru a hét elején 71.50-72 frttal jegyeztetett hordó nélkül, a hét folyamán valamivel emelkedett és zárul 73.50-74 frttal.
Szalonna egész héten át szilárd irányzatot követett. Csekély forgalom mellett asztali szalonna 65-65.50 frton, füstölt szalonna 70-71 frton adatott el.

Legújabb.

(A „Debreczeni Elenőr” eredeti táviratai.)
Budapest márcz. 20. A képviselőház mai ülésén a kisebb vasutak állomásáról szóló törvényjavaslatot végleg megszüavtazta.

Budapest, márcz. 20. Ö felsége Ormós Zsigmond temesmegyei főispánnak a Lipótrend közpékeresztjét adományozta.

Bécs, márcz. 20. Az osztrák-magyar államvasutttársaság bécsi igazgatónácsa megalakult, miután a cégbejegyzés tizenhatodikán megtörtént. Elnök Mayrau báró, alelnök Haardt báró; az igazgatósági tanácskozáat Deserres vezeti, vezértitkár Raspi.

London, márcz. 20. Kingsrosi előváros légszuszgyára közelében két hordó lóport találtak.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.
8 Bérlet. Szerda márczius 21. Szám.
Kiss Mihály felléptével
A gascognei.
Operette 3 felv. Irta Souppé.
Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nylit-tér.
1883-iki
FRISS TÖLTÉSÜ
szolyvai savanyu-víz,
diszesen kiállított üvegekben kapható:
CSANAK JÓZSEF
fűszerkereskedésében.

LILIONESSE
ismert kitűnő szépitőszér, mindenféle bőrtisztatásnál elvárolítására.
Valódi minőségben kapható:
Dr. ROTHSCHEK V. EMIL
czegléd-utcai gyógyszerárában
Debreczenben.

FELÜLMULHATATLAN SZÉPÍTŐSZÉR!!
Liliontejei arczkenőcs, mosdó és szappan, szeplő, májfolt, bőr vörösség, bíbir-csek, boráttak ellen, már egyszeri használat után az arcz tisztas lesz és természetes színt kap. E szépitőszér teljesen ártalmatlan. Ára 2 frt, kapható egyedül:
Fraenkel Mihály
gyógvtárában Ungvárt.

